

EL DISSENY PER A L'ESCOLA

Francesc Romero i Valenzuela

L'educació constitueix la primera i la darrera baula de l'economia balear. Millorar l'educació i la formació és un fet determinant per assolir qualitat de vida i competitivitat. Té, per tant, certa lògica pensar que molts de nosaltres, els docents, que estimam la nostra terra, desitgem un immediat traspàs de competències educatives a la nostra administració autònoma. Segurament aquest desig va acompanyat d'esperança i d'il·lusió per poder intervenir en la transformació del sistema educatiu i aconseguir un model propi. És un repte interessant, ja que ens planteja la gran oportunitat de demostrar que som capaços de projectar el nostre futur com a país: des de plantejar modificacions en els currícula acadèmics, tot adaptant-los a les peculiaritats de cada entorn, fins a proposar, amb visió de futur, alternatives de millora en la infraestructura dels nostres centres. La nostra història, la nostra cultura, la nostra llengua, el nostre medi natural i els aspectes socio-econòmics, són els pilars bàsics d'aquesta transformació. El projecte es preveu com a complex, però interessant, i replet de problemes, als quals darem solució amb la participació de tots els sectors de l'àmbit educatiu.

En aquest paisatge educatiu que contempl, entre somni i somni, hi ha un aspecte que voldria posar sobre la taula. És

un aspecte que possiblement sembla secundari a la majoria, però que jo consider primordial: el disseny a l'Escola, el disseny en l'Escola, el disseny per a l'Escola. "El disseny?", pensareu vosaltres. Sí, sí, el disseny, però no com a contingut d'una matèria concreta, sinó com a continent de totes i cadascuna de les activitats docents: el disseny com a servei social; el disseny com a acte eminentment cultural; el disseny com a fórmula per a la recerca de l'equilibri entre forma, funció i estructura dels nostres centres docents; el disseny com a concepte sempre allunyat de la frivolitat estilística sense base moral.

Els recursos humans són el millor actiu de la nostra economia, i també del nostre sistema educatiu. Dissenyem, doncs, en els nostres centres l'espai de l'home, com a mitjà per aconseguir l'objectiu final: la qualitat de l'ensenyament

Us convid a somniar amb mi per tal que pugueu entendre millor aquesta prioritat. Situem-nos en cada un dels nostres centres,

on passam, nosaltres i els nostres alumnes, una tercera part del dia. Tanquem els ulls i somniem. Imaginem-nos que l'arquitectura exterior del centre estigués respectuosament integrada en l'entorn urbà o rural, que tingués relació amb la cultura pròpia de la zona, i alhora personalitat suficient per a una millor identitat corporativa.

I l'interior? Imaginem-nos que els seus espais reunissin totes les condicions necessàries per poder desenvolupar la nostra activitat professional amb satisfacció; durant les hores lectives, a l'aula, amb els alumnes. Imaginem-nos el nostre lloc de feina, ergonòmic, adequat a l'ensenyament que impartim. Els alumnes, protagonistes de la nostra tasca, distribuïts amb criteris per aconseguir tenir-hi la millor comunicació. La llum, l'ombra, el color, el mobiliari, la personalitat de cada aula com a signe diferenciador. La pantalla com a complement de la pissarra. I en hores no lectives? Un espai amb privacitat suficient per a la concentració, l'estudi, la preparació de les classes, amb els nostres instruments de feina a la mà. Un espai que, al mateix temps, fos obert a la possible comunicació amb els nostres companys per a consultes i col·laboracions, i estigués comunicat amb els departaments i les coordinacions. I en hores de descans? Un punt d'encontre per a les relacions humanes... El nostre somni seria interminable, anirien apareixent imatges d'espais humanitzats per als alumnes, els pares, els no decents...

Despertem! És un somni, una utopia? Una utopia, si es planteja com un problema econòmic. Un projecte realitzable, si es planteja com un problema de disseny.

Els recursos humans són el millor actiu de la nostra economia, i també del nostre sistema educatiu. Dissenyem, doncs, en els nostres centres l'espai de l'home, com a mitjà per aconseguir l'objectiu final: la qualitat de l'ensenyament, que determina, com he dit al principi, la qualitat de vida i la competitivitat econòmica. □

*Professor de
Teoria i Pràctica del Disseny*